

Arkiv :
Arkivsaksnr :2026/2381-2
Saksbehandler: Vegard Johansen

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret		

Høring om endringer i reglene om interkommunalt samarbeid i kommuneloven

Innstilling

Bardu kommune vedtar vedlagte forslag som kommunens høringsinnspill til Kommunal- og distriktsdepartementet.

Vedlegg:

- 1 Høring - Endringer i reglene om interkommunalt samarbeid
- 2 Høringsbrev(642418).pdf
- 3 Høringsnotat om endringer i reglene om interkommuna(644565).pdf

Oppsummering

Saken gjelder forslag til endringer i kommuneloven om interkommunalt samarbeid. Endringene skal gjøre det enklere for kommuner å samarbeide om oppgaver som krever kapasitet, kompetanse og robuste fagmiljøer.

Kommunedirektøren anbefaler at Bardu kommune støtter hovedretningen i forslaget. Samtidig bør kommunen be departementet legge stor vekt på lokalt selvstyre, slik at kommunene fortsatt kan velge løsninger som passer lokale behov.

Saksopplysninger

Høringen er behandlet i Kommunedirektørenes administrative råd (AR) for Midt-Troms. Det er laget et felles forslag til høringsinnspill. Forslaget behandles i Midt-Tromsrådet og i de kommunestyrene som ønsker å behandle saken politisk.

Kommunal- og distriktsdepartementet har sendt forslag til endringer i kommunelovens regler om interkommunalt samarbeid på høring. Fristen for å sende høringsinnspill er 1. oktober 2026.

Forslaget innebærer blant annet:

- at kommunale oppgavefellesskap kan delegeres myndighet til å fatte enkeltvedtak og utøve offentlig myndighet
- tydeliggjøring og forenkling av reglene for kommunale oppgavefellesskap og interkommunale politiske råd
- utvidelse av vertskommunemodellen slik at kommuner og fylkeskommuner kan være vertskommune for hverandre om oppgaver de har felles
- avvikling av vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd

- enkelte prosesskrav til interkommunale samarbeid, blant annet krav om administrativ leder i oppgavefellesskap

Målet med forslagene er å gi kommunene bedre muligheter til å organisere samarbeid etter lokale behov. Samtidig skal regelverket bli enklere å forstå og bruke.

Kommuner samarbeider allerede om mange oppgaver. For mange kommuner er slikt samarbeid nødvendig for å kunne levere gode tjenester, særlig på områder som krever spesialisert kompetanse, god kapasitet og beredskap over tid.

For Bardu kommune er dette en kjent problemstilling. Store avstander, demografi og utfordringer med rekruttering gjør at enkelte oppgaver kan løses bedre i samarbeid med andre kommuner enn av hver kommune alene. Kommunedirektøren mener derfor at hovedretningen i departementets forslag er positiv.

Hvis kommunale oppgavefellesskap kan få myndighet til å fatte enkeltvedtak, kan det gi større og mer robuste fagmiljøer. Det kan også redusere sårbarheten i små fagmiljøer og bidra til bedre kvalitet i tjenestene.

Samtidig må kommunestyret være oppmerksom på at interkommunalt samarbeid også kan gjøre den direkte politiske styringen mindre tydelig. Når kommunestyret delegerer myndighet til et samarbeid med andre kommuner, flyttes deler av beslutningsmyndigheten bort fra kommunestyrets direkte kontroll. Dette er en naturlig følge av slike samarbeidsformer. Derfor må kommunestyret veie hensynet til lokal styring opp mot behovet for kvalitet, kapasitet og robuste tjenester.

Vurdering

Kommunedirektøren vurderer det som positivt at kommunale oppgavefellesskap kan få myndighet til å fatte enkeltvedtak. Dette kan gjøre interkommunalt samarbeid mer praktisk og nyttig for kommunene. Samtidig bør departementet sikre en god balanse mellom nasjonale regler og kommunenes behov for lokale løsninger. Forslaget inneholder blant annet krav om administrativ leder, bestemte organisatoriske løsninger og mer detaljerte regler for styring av oppgavefellesskap som utøver offentlig myndighet. Etter kommunedirektørens vurdering bør kommunene få større frihet til å avtale løsninger som passer det enkelte samarbeid.

Kommunedirektøren støtter at loven tydelig regulerer ansvar, rettssikkerhet, kontroll og folkevalgt styring når oppgavefellesskap får myndighet til å fatte enkeltvedtak. Samtidig bør staten være varsom med å detaljregulere hvordan samarbeidene skal organiseres. Kommunene er ulike, og samarbeid etableres for ulike formål. En løsning som fungerer godt i ett samarbeid, passer ikke nødvendigvis i et annet. Regelverket bør derfor først og fremst angi mål, ansvar og krav til forsvarlig virksomhet. Selve organiseringen bør kommunene i størst mulig grad kunne tilpasse lokale forhold.

Etter kommunedirektørens vurdering bør ikke denne avveiningen løses gjennom mer statlig detaljstyring. Hvert samarbeid bør vurderes konkret av kommunene som deltar. Det gir bedre lokal forankring og kan bidra til mer treffsikre og bærekraftige løsninger. Dette er også i tråd med målet om mer tillit til kommunenes egne vurderinger og mindre statlig detaljstyring, samt det pågående arbeidet i kommunekommisjonen som er nedsatt av Kommunal- og distriktsdepartementet.

Kommunedirektøren anbefaler derfor at departementet vurderer om noen av de organisatoriske kravene kan erstattes med større lokal frihet. Kommunene bør kunne finne praktiske løsninger innenfor de overordnede rammene i loven.

Samlet vurderer kommunedirektøren at høringsforslaget vil styrke kommunenes mulighet til å etablere robuste og bærekraftige samarbeid om viktige oppgaver.

Kommunedirektøren anbefaler at Bardu kommune gir en positiv høringsuttalelse til hovedretningen i forslaget. Samtidig bør kommunen be departementet legge stor vekt på lokalt selvstyre og unngå unødvendig detaljstyring.

Vegard Johansen
Kommunedirektør